Blended learning uses a variety of methods, both traditional and interactive, lecture, laboratory, computer presentations, computer training and online training. These methods are used alone or in combination with each other. And, of course, blended learning can be used in the preparation of any specialist without exception.

There is learning method with using role play. What is this?

Role plays are an important part of learning and teaching process which contributes to the students' motivation to learn a foreign language. Participation in role-playing helps students overcome communication barriers. Students are offered a variety of plays, through which they learn the language.

Using games in training is really urgent problem, which rightly highlighted in the writings of many educators, psychologists and trainers. In papers of Makarenko A.S. game is considered a powerful tool for learning motivation as a powerful means of education will, collectivism, the formation of practical skills. Vygotsky L.S. understood the play as a favorable environment for the emergence of cognitive powers of the student and as a basis for transforming the mental play into action, called it the ninth wave of training and education.

Role play is similar to performance in the theater. This performance of students’ role in defined situations that requires the use of special behavior and appropriate vocabulary. A group of students are like small children who play in school, doctor, seller etc. Thus, they experiment, using their knowledge. To some role play you can add texts and vocabulary exercises. The text is divided into three or four parts. Most lexical exercises performed by the method of selection to determine the lexical unit. For the successful implementation of these exercises, students should read the text, as well as to exchange information contained each of the three parts of the text. The main goal of lexical exercises is the development of logical thinking and language guess [4].

Themes of role plays coincide with lexical topics proposed for the study of the course. Depending on the composition of the group of students, their linguistic and psychological preparation you can use two methods of role-playing games.

With the same level of proficiency students, all participants of the role play are taking an active part in the same game. If desired, you can use the role of reporters, whose task to write an article or make a report. It is also possible to divide the group into the main presenters, reporters, panelists and the audience [4].

The main speakers do most of the speaking, because they have a personal interest in the various projects and have their own interests.

The main purpose of using a game method is to create a motivation to succeed in learning. The success in the development of thinking is the highest cognitive activity of students. How to achieve this? How to organize a training lesson in which students learn not by coercion but by desire and internal needs, how to find a tool that will allow the student to feel the joy of learning!

The answer is clear – the role play as an important means of understanding the world should be actively used in the educational process. The play is in any case not tolerate coercion and is a purely voluntary process and the advantage of playing tricks with other forms of learning is that it reaches its target unnoticed by the student, i.e. motivated to learn quickly, does not require any public methods of personal violence.

Players are interested in the result of the role play, but only the teacher is aware what for it is necessary to define the methodology, principles for the implementation of play activity in the learning process.

LITERATURE

1. Андреев А.А Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования / А.А.Андреев // Школьные технологии, М. – 2001. – №3. – С. 21–26.

2. Дибкова Л.М. Інформатика і комп’ютерна техніка: Навчальний посібник. – [Вид. 2-е, переробл., доповн.] / Л.М.Диброва. – К. : Академвидав, 2005. – 416 с.

3. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Ильдар Маратович Ибрагимов; Под ред. А.Н. Ковшова. – М. : Издательский центр «Академия», 2005.

4. Колесникова О.А. Ролевые игры в обучении иностранным языкам / О.А. Колесникова. – М., 2000.

5. Мартыненко Л.С. Ролевые и деловые игры на уроках английского языка / Л.С. Мартыненко. – М., 1997.

6. Педагогика: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и пед. колледжей / Под ред. П.И. Пидкасистого. – М. : Педагогическое общество России, 2006.

УДК 371.134:811.111

Біречька Л. С.
Вінницький національний
медичний університет ім. М.І. Пирогова

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ЧИТАННЯ

Стаття присвячена опису основних етапів перевірки методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання. Сформульовано мету та гіпотезу дослідження, подано структуру методичного експерименту. Розглядається проведення перед- і післяекспериментального зрізів, особливості оцінювання результатів студентів.

Ключові слова: *англомовна лексична компетентність, майбутні лікарі, професійно орієнтоване*

читання, методичний експеримент.

Бирецкая Л. С. Организация экспериментальной проверки эффективности методики формирования англоязычной лексической компетентности будущих врачей в процессе профессионально ориентированного чтения. *Статья посвящена описанию основных этапов проверки методики формирования англоязычной лексической компетентности будущих врачей в процессе профессионально ориентированного чтения. Сформулированы цель и гипотеза исследования, представлена структура методического эксперимента. Рассматривается проведение пред- и послеэкспериментального срезов, особенности оценки результатов студентов.*

Ключевые слова: *англоязычная лексическая компетентность, будущие врачи, профессионально ориентированное чтение, методический эксперимент.*

Biretskaya L. Organization of experimental verification of the effectiveness of the methodology for formation of English lexical competence of future physicians in the process of professionally oriented reading. *The article describes the main stages of verification of methods of forming the English lexical competence of doctors in the process of the professionally oriented reading. Formulated goals and hypotheses of the study, presented the structure of methodological experiment. Consider the conducting of pre-and posttests, especially the evaluation of results of the students.*

Key words: *English lexical competence, future doctors, professionally oriented reading, methodological experiment.*

Необхідність модернізації освітньої діяльності в контексті європейських вимог головним чином зумовлена цілями євроінтеграції в системі охорони здоров’я, що дає можливість вийти на світовий ринок освітніх послуг. Проблема якості підготовки медичного персоналу стає все актуальнішою у зв’язку зі зростаючими вимогами до рівня їхньої підготовки. У зв’язку з розвитком охорони здоров’я відбуваються зміни в медичній освіті, значно ширшими стають функції медичного персоналу. Важливу роль у формуванні нової моделі медичного спеціаліста відіграє іноземна мова як один з важливих компонентів професійної підготовки сучасних медичних фахівців. Володіння іноземною мовою для медичного спеціаліста стає його значущою особистісною характеристикою, що передбачає здатність вступати в ділову комунікацію іноземною мовою в професійній і суспільній сферах, дає можливість удосконалювати свій професійний і культурний рівень у процесі професійно-орієнтованого читання іноземної літератури за фахом.

Велика кількість вітчизняних авторів займалися дослідженнями та розробкою методики професійно орієнтованого навчання, зокрема читання, у немовних ВНЗ (І.М. Берман, Т.С. Сєрова, О.Б. Тарнопольський, С.К. Фоломкина, Г.В. Баранова, Л.В. Лимар та ін.).

А в зарубіжній методиці після опублікування у 1980 р. книги Робінсона (P.C. Robinson), присвяченої ESP – English for Specific Purposes [12] і робіт B. Coffey, C. Kennedy, T. Hutchinson значна увага стала приділятися врахуванню фахової специфіки при вивченні іноземної мови, її спрямованості на реалізацію завдань професійної діяльності.

Тексти фахового спрямування є джерелом для розширення фахового термінологічного словника, предметом читання та обговорення на заняттях, основою для використання в ситуаціях мовлення, тобто для цілеспрямованої і продуктивної мовленнєвої діяльності студентів. Основні завдання, що стоять перед студентами в процесі вивчення професійно-орієнтованої літератури іноземною мовою: 1) отримання інформації, яка б доповнювала та поглиблювала навчальний матеріал, що опановується студентами в процесі вивчення профільних дисциплін навчального плану; 2) формування необхідних навичок щодо подальшого самостійного читання літератури за фахом [1, с. 76].

У контексті навчання професійно орієнтованого читання особливої актуальності набуває проблема вдосконалення існуючих і пошуку нових методик формування у майбутніх лікарів **іншомовної лексичної компетентності**, під якою розуміється «здатність людини до конкретного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших і яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості» [6, с. 215].

Проблема формування **іншомовної лексичної компетенції** досліджувалась у працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, як І.В. Баценко, Н.Я. Гешко, Г.А. Гринюк і Ю.О. Семенчук, О.О. Коломінова, И.П. Макаренко, А.Е. Сиземена, С.В. Смоліна, Н.С. Саєнко, Шатілов, Betty Danis Jones, A. Coxhead, F.J. Hausmann, P. Meara, P. Nation, Peter J. Robinson, P. Mungra, T. Canziani, J. Coady, N. Schmitt, Gül Durmuşoğlu Köse, İlknur Yuksel та ін. Вони, зокрема, дослідили способи і прийоми для розкриття значень іншомовних слів, призначених для рецептивного засвоєння студентами; проаналізували дію лексичного механізму в різних видах мовленнєвої діяльності; вивчили процес функціонального оволодіння студентами лексикою з урахуванням закономірностей породження мовленнєвих висловлювань; розробили нові типи і види вправ для навчання студентів немовних ВНЗ термінологічної лексики; визначили критерії й описали процедуру відбору лексичних одиниць для формування словника-мінімуму. Розроблялась методика навчання фахової лексики та її тестування; вивчались проблеми семантизації термінологічних одиниць англійської, німецької, французької та інших мов; досліджувались способи формування лексичних навичок і стратегії використання іншомовної лексики на початковому й середньому ступенях навчання.

С.Ф. Шатілов, В.Ю. Гнаткевич, Ю.І. Пассов, В.А. Бухбіндер визначили загальні принципи організації процесу навчання лексики. Методиці навчання термінологічної лексики студентів, які вивчають іноземні мови

у технічних, медичних, економічних, гуманітарних, військових та інших немовних ВНЗ, присвячені дослідження багатьох учених, таких як А.Є. Боковня, В.Д. Борщовецька, О.П. Петращук, М.В. Бурлаков, Т.Б. Вепрева, Г.А. Гринюк; О.Б. Тарнопольський, М.О. Бурлаков, Н.І. Говорова, Ю.О. Семенчук, Т.С. Серова, О.М. Соловова, О.І. Санкова, О.М. Шамов, В.В. Шмідт, С.П. Кожушко, Л.Я. Аврахова, О.Ю. Долматовська, Ю.О. Жлуктенко, Н.Г. Вишнякова, Г.Д. Гальськова, Р.П. Мільруд та ін.

Мотиваційним чинником, який значно підвищив статус лексики в навчальному середовищі, стала розробка Майклом Льюісом (M. Lewis) його теорії й видання однойменної книги «The Lexical Approach» («Лексичний підхід») [11]. Окрім Майкла Льюіса, дослідженням проблеми методики навчання й вивчення іншомовної лексики в кінці XX і на початку XXI століття займалися багато зарубіжних мовознавців (M. Lewis, Jafar Arani Asgari, Wang J. Liang, V. Angelova, S. Trendafilova, S. Mićić, V. Marković, S. Redman, R. Ellis, D. Hirsh, P. Nation, Laufer B. та ін).

Незважаючи на наявні здобутки у розв’язанні проблеми навчання спеціальної лексики іноземної мови, практика викладання свідчить про необхідність підвищення якості оволодіння студентами англомовним лексичним матеріалом. Це стосується, зокрема, навчання термінологічної лексики студентів, які спеціалізуються в галузі медицини.

Професійно орієнтоване читання входить до сфери комунікативної діяльності майбутніх лікарів і забезпечує розвиток їхньої іншомовної комунікативної компетенції. Ми розглядаємо формування англомовної лексичної компетенції як мету дослідження, а сам текст за фахом – як матеріал до навчання.

Метою нашої статті є аналіз організації експериментальної перевірки методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання.

З метою перевірки запропонованої методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання нами було проведено методичний експеримент, який ґрунтувався на основних положеннях, висунутих науковцями до його організації та проведення [10].

Слідом за П.Б. Гурвичем, методичний експеримент розуміємо як організовану для вирішення методичної проблеми спільну діяльність учасників експерименту (у нашому випадку студентів ІІ курсу – майбутніх лікарів) та експериментатора (у нашому випадку – автора дослідження). Дотримуючись точки зору науковця, невід’ємними ознаками експерименту вважаємо: 1) точну обмеженість у часі; 2) попередньо сформульовану гіпотезу; 3) план та організаційну структуру, адекватні висунутій гіпотезі; 4) можливість ізольованого обліку методичного впливу фактору, що досліджується; 5) вимір вихідного та заключного стану релевантних для проблеми дослідження знань, навичок і вмінь учасників експерименту за критеріями, відповідно до специфіки проблеми та мети експерименту [4, с. 39–40].

Проведення методичного експерименту передбачає його організацію, а саме: визначення мети експерименту та критеріїв оцінювання рівня сформованості англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання; формулювання гіпотези; підготовку експериментальних матеріалів; добір учасників експерименту.

Основною метою методичного експерименту стала перевірка ефективності методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання.

Для формулювання гіпотези дослідження та експериментальної перевірки ефективності запропонованої методики ми керувалися вимогами і положеннями теорії експерименту, визначеними П.Б. Гурвичем [4].

У дослідженні було висунуто таку **гіпотезу**: формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання набуває ефективності за умови розподілення етапу ознайомлення студентів з новими термінологічними лексичними одиницями на два етапи (етап первинного ознайомлення з новими медичними термінами поза контекстом та етап ознайомлення студентів з новими медичними термінами в контексті), які корелюють з етапами навчання читання з опорою на декларативні знання про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотворчих елементів латинської мови та використання Інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання під час виконання вправ розробленої підсистеми. При цьому ми спиралися:

- на визначені теоретичні передумови формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання;
- на уточнені нами компоненти англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів, яка представлена декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та рецептивними лексичними навичками;
- на відібраний навчальний матеріал і розроблену підсистему вправ з кореляцією визначених нами етапів формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів з етапами навчання читання;
- на розроблену нами модель організації навчального процесу з метою формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання.

Дотримуючись класифікації П.Б. Гурвича, експериментальне дослідження є базовим, природним, відкритим, вертикально-горизонтальним [4, с. 26–36]. Методичний експеримент складався з етапів, визначених у науковій літературі [9, с. 52–56], а саме: підготовчої роботи; передекспериментального зрізу; експериментального навчання; післяекспериментального зрізу; статистично-математичної обробки експериментальних даних; аналізу підсумків експерименту, інтерпретації результатів, висновків.

Кожен із зазначених етапів пов’язаний із вирішенням відповідних завдань.

У процесі підготовчої роботи нами було розроблено завдання передекспериментального та післяекспериментального зрізів.

Завданням передекспериментального зрізу стала перевірка рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та визначення вихідного рівня сформованості у майбутніх лікарів рецептивної лексичної навички.

Проведення експериментального навчання передбачало перевірку ефективності запропонованої методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання.

Метою проведення післяекспериментального зрізу стала перевірка рівня сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок майбутніх лікарів в процесі професійно орієнтованого читання.

Наступним завданням стало оброблення, аналіз та інтерпретація результатів проведеного експерименту з метою визначення ефективності запропонованої методики, формулювання висновків.

Методичний експеримент проводився протягом 2013–2014 навчального року. Його учасниками були студенти ІІ курсу спеціальності 7.110101 «Лікувальна справа», напряму підготовки 1101 «Медицина» медичного факультету Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Запропонована модель навчання передбачає, що формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання відбувається в межах навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Відповідно до моделі навчання для реалізації фрагменту заняття з метою формування англомовної лексичної компетентності у майбутніх лікарів відводимо 8% навчального часу, який інтегрується у навчання професійно орієнтованого читання. Виходячи з цього, для навчання професійно орієнтованого читання використовується близько 17% навчального часу.

Представимо структуру методичного експерименту.

Таблиця 1

Структура методичного експерименту

Етапи експерименту	**Час проведення**	**Кількість годин**	**Завдання етапів**
Передекспе-риментальний зріз	4.09.2013 р. 10.09.2013 р.	2 години аудиторного заняття	Перевірка рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та визначення вихідного рівня сформованості у майбутніх лікарів рецептивної лексичної навички
Експериментальне навчання	5.09.2013 р. – 16.05.2014 р.	20 годин аудиторних занять, 68 годин позааудиторної самостійної роботи	Перевірка ефективності запро-понованої методики формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання
Післяексперi-ментальний зріз	21.05.2014 р. 27.05.2014 р.	2 години аудиторного заняття	Перевірка досягнутого володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та рівня сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання

Розглянемо детальніше кожен із визначених етапів методичного експерименту.

Слід зазначити, що в процесі розробки завдань передекспериментального та післяекспериментального зрізів ми виходили з того, що:

– завдання зрізів мають відображати специфіку дослідження;

– запропоновані завдання мають відповідати етапу навчання іноземної мови студентів, тобто бути посильними для них;

– об’єктами оцінювання мають виступати декларативні знання про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотворчих елементів латинської мови та рівень сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок у процесі професійно орієнтованого читання, формування яких є метою дослідження.

Опишемо хід проведення ***передекспериментального зрізу.*** Дотримуючись описаних вище вимог, завдання передекспериментального зрізу виконувалися студентами письмово, базувалися на навчальному матеріалі, який раніше вивчався студентами на 1 курсі, наприклад, «Human body», «Cells», «Tissue», «Hear», і були спрямовані на виявлення в них рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних

термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та рівня сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок у процесі професійно орієнтованого читання.

Наведемо приклади завдань передекспериментального зрізу:

Завдання 1: On the basis of the familiar Latin terms, correlative suffixes of Latin and English, name English equivalents of Latin terms.

Пропоновані варіанти відповіді:

Ampoule, aneurysm acuti cardiac, atherosclerosis, cardiacus, cardiac antrum, cardiac bypass, ventriculum subire, cardiovascular, casu record, chest, coronary, coronarography, defectus cor, echocardiogram, pulmo, physica examen, systole, ventriculorum cardiac, ventriculorum fibrillation, vena, ventriculorum hypertrophy.

Завдання 2: визначити значення підкресленої термінологічної лексики в контексті шляхом перекладу речення, в якому вона зустрічається, – тобто в тексті.

The cardiovascular system is a system of the body which comprises the heart, the blood, and the blood vessels (arteries, veins and capillaries).This system is responsible for transporting blood.

The heart is an inner hollow muscular organ placed within the chest and included in pericardium.

It consists of two separate chambers divided by the septum. Each of the chambers has two connected parts: the atrium and the ventricle. The atrioventicular valves separate the atria from the ventricles.

The muscular structure of the heart consists of fibrous bands divided into two groups – the first ones are the fibrous bands of the atria and the second ones are the fibrous bands of the ventricles.

The vessels carrying blood to and from the tissues of the body are the systemic vessels. The portal system is formed by veins passing to the liver. The pulmonary system is formed by the vessels carrying blood to and from the lungs.

Оцінюючи рівень володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови за критерієм «**точність формулювання значення словотвірних елементів**», ми визначали *низький*, *достатній* і *високий* рівні, керуючись формулою В.П. Беспалька (K=A/N, де A – кількість балів за правильне виконання завдання, N – максимально можлива кількість балів за завдання) для підрахунку «коефіцієнта навченості» (достатнім вважається «коефіцієнт навченості» не менше 0,7 при максимальному 1) [3]). Виходячи з цього, *низький* рівень володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови мають студенти, «коефіцієнт навченості» яких є нижчим за 0,7; *достатній* – 0,7; *високий* – більше 0,7.

Для фіксації навчальних результатів студентам було запропоновано бланки, на яких виконувались завдання.

Аналіз виконаних студентами завдань для визначення рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови засвідчив низький рівень (середні показники демонструє таблиця 2) – усі студенти мають коефіцієнт навченості нижчий за мінімальний 0,7 (отже, рівень володіння за визначеним критерієм – низький), що доводить необхідність проводити цілеспрямоване навчання щодо їх набуття студентами на визначеному нами етапі первинного ознайомлення з новими медичними термінами поза контекстом.

Рівень сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок у процесі професійно орієнтованого читання під час передекспериментального зрізу перевірявся за критерієм **«точність визначення значення термінологічної лексики»,** маркованої викладачем у науковій статті за фахом, термінологічна лексика якого складає близько 92 % [2, с. 19–20]. Завдання виконувалися письмово на бланках, підготовлених викладачем-експериментатором в особі автора дослідження, де за кожну правильну відповідь студент отримував 1 бал.

Результати передекспериментального зрізу (обчислення проводилося шляхом визначення «коефіцієнта навченості» [3]) засвідчили недостатній рівень сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок у процесі професійно орієнтованого читання, що проявилося у неточності перекладу термінологічних одиниць, особливо тих, які містили словотвірні елементи латинської мови. За результатами передекспериментального зрізу, середній коефіцієнт навченості в обох групах є нижчим за достатній (0,7, за В.П. Беспальком). Отже, проведення передекспериментального зрізу, інтерпретація отриманих результатів підтвердили необхідність проведення експериментального навчання з використанням розробленої нами методики.

Проведений нами методичний експеримент був вертикально-горизонтальним.

Вертикальний характер експерименту уможливлює перевірку доцільності та ефективності розподілення етапу ознайомлення студентів з новими термінологічними лексичними одиницями на два етапи (етап первинного ознайомлення з новими медичними термінами поза контекстом та етап ознайомлення студентів з новими медичними термінами в контексті) з виконанням вправ розробленої нами підсистеми.

Горизонтальний характер експерименту полягає в порівнянні двох варіантів формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання. Розглянемо детальніше.

Перший варіант передбачає використання традиційно визнаних у методиці навчання іноземних мов етапів навчання читання [6, с. 386–387], де на дотекстовому етапі знімаються труднощі читання шляхом пояснення значення невідомих лексичних одиниць (у нашому випадку – медичних термінів), здогадки студентами про їх значення з опертям на наявні у них відповідні знання.

Другий варіант передбачає інтеграцію етапів формування англомовної лексичної компетентності на етапі навчання читання, де етап первинного ознайомлення з новими лексичними одиницями поза контекстом інтегровано в дотекстовий етап, а етап ознайомлення з новими медичними термінами в контексті – у текстовий етап.

Експериментальне навчання проводилося в природних умовах на основі дібраного нами навчального матеріалу та розробленої підсистеми вправ для формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання.

Навчальний процес з метою формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання був організований відповідно до створеної моделі навчання, загалом – 34 тижні, протягом яких проводилися аудиторні заняття (100 годин) і самостійна позааудиторна робота студентів (140 годин).

Неварійованими величинами експерименту були:

1) склад і рівень навченості студентів обох груп – учасників методичного експерименту: до контрольної групи (КГ) увійшли 16 студентів, до експериментальної групи (ЕГ) – 16 студентів, середній коефіцієнт навченості яких за даними передекспериментального зрізу становив: КГ – 0, 43 , ЕГ – 0,44;

2) тривалість методичного експерименту;

3) однакова кількість годин, що передбачає формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання у рамках двох змістових модулів;

4) реалізація методичного експерименту в КГ і ЕГ одним викладачем-експериментатором в особі автора дисертаційного дослідження;

5) критерії оцінювання рівня володіння студентами декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови та рівня сформованості англомовних рецептивних лексичних навичок у процесі професійно орієнтованого читання;

6) завдання перед- та післяекспериментального зрізів;

7) використання розробленої підсистеми вправ на визначених нами етапах в експериментальній групі;

8) використання інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання.

Варійованою величиною були два варіанти формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання, а саме:

– у КГ дотекстовий етап характеризувався зняттям труднощів читання шляхом здогадки студентами значення нових медичних термінів з опертям на наявні у них відповідні знання / пояснення викладачем значення нових медичних термінів (способи семантизації – переклад, дефініція, використання наочності), текстовий етап передбачав читання студентами професійно орієнтованого тексту;

– в ЕГ на дотекстовому етапі відбувалося первинне ознайомлення студентів з новими медичними термінами поза контекстом та етап ознайомлення студентів з новими медичними термінами в контексті на текстовому етапі з виконанням розроблених нами вправ і з використання інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності.

Після експериментального навчання було проведено **післяекспериментальний зріз** з метою перевірки досягнутого рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання.

Здійснивши аналіз виконаних студентами завдань післяекспериментального зрізу доходимо таких висновків:

1) студенти обох груп мають кращі показники рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови, та більшість із них досягли коефіцієнта навченості вищого за достатній 0,7, за В.П. Беспальком (див. таблиця 2);

Таблиця 2

Середні показники перед- та післяекспериментального зрізів для визначення рівня володіння декларативними знаннями про утворення медичних термінів англійської мови на основі словотвірних елементів латинської мови

Індекс групи	Критерій – «точність формулювання значення словотвірних елементів»		Приріст
	Середній коефіцієнт навченості за результатами передекспери-ментального зрізу	Середній коефіцієнт навченості за результатами після-експериментального зрізу	
	0,43	0,64	0,21
	0,44	0,71	0,27

2) майже всі студенти експериментальної групи точно передавали значення маркованої викладачем термінологічної лексики в англомовному тексті за фахом, в той час як студенти контрольної групи допускали деякі неточності, зокрема в процесі визначення значення англомовного терміна, утвореного за допомогою словотвірних елементів латинської мови.

Загалом аналіз результатів методичного експерименту дозволив дійти висновку, що використання другого варіанту формування англомовної лексичної компетентності в процесі професійно орієнтованого читання, який полягав у первинному ознайомленні студентів з новими медичними термінами поза контекстом на дотекстовому етапі та ознайомленні студентів з новими медичними термінами в контексті на текстовому етапі з виконанням розроблених нами вправ і з використання інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності сприяло підвищенню ефективності навчання.

Студенти експериментальної групи досягли рівня навченості (за В.П. Беспальком [3, с. 52–69]) вищого за достатній, що свідчить про ефективність розробленої нами методики та доцільність її впровадження в навчальний процес.

Отримані результати перед- і після експериментальних зрізів пройшли статистичну обробку за критерієм Фішера [7], яка підтвердила їх достовірність.

Отже, підтверджені за допомогою методів математичної статистики результати експериментального навчання дозволяють стверджувати, що методика формування англомовної лексичної компетентності у майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання, що передбачала інтеграцію етапів формування англомовної лексичної компетентності та етапів навчання читання, де етап первинного ознайомлення з новими лексичними одиницями поза контекстом інтегровано в дотекстовий етап, а етап ознайомлення з новими медичними термінами в контексті – у текстовий етап з виконанням розроблених нами вправ і інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності виявилась ефективнішою.

Розроблена нами методика може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес з метою формування англомовної лексичної компетентності у майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Г.В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному ВНЗ / Г.В. Барабанова. – К. : Фірма «ІНКОС», 2005. – 315 с.
2. Бермас Л.І. Навчання читанню оригінальної літератури студентів-стоматологів (на матеріалі німецької мови) / Л.І. Бермас, О.М. Бермас // Лінгвістичні та методичні проблеми навчання мови як іноземної: Матеріали п’ятої міжнародної науково-практичної конференції / Редколегія: В.К. Зернова та ін. – Полтава, 2004. – 234 с.
3. Беспалько В.П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний / Владимир Павлович Беспалько // Советская педагогика. – 1968. – № 4. – С. 52–69.
4. Гурвич П.Б. Теория и практика эксперимента в методике преподавания иностранных языков. Спецкурс / П.Б. Гурвич. – Владимир : Изд-во Владимирского гос. пед. ин-та им. П.И. Лебедева-Полянского, 1980. – 104 с.
5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних та лінгвістичних університетів / Бігіч О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
7. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии / Елена Васильевна Сидоренко. – СПб. : Речь, 2006. – 350 с.
8. Шамов А.Н. Когнитивный подход к обучению лексике: моделирование и реализация (базовый курс немецкого языка) : дисс. на соиск. учен. степ. д. п. н. : 13.00.02 / Александр Николаевич Шамов. – Тамбов, 2005. – 537 с.
9. Штульман Э.А. Основы эксперимента в методике обучения иностранным языкам / Эдуард Абрамович Штульман. – Воронеж : Издательство Воронеж. ун-та, 1971. – 144 с.
10. Штульман Э.А. Теоретические основы организации научно-экспериментального методического исследования / Э.А. Штульман // Иностранные языки в школе. – 1980. – № 1. – С. 42–47.
11. Lewis M. The lexical approach / M. Lewis. – Hove, England : Language Teaching Publications, 1993. – 200 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kutep.ua/upload/content/78/Naykovi-zapiski-15-2013.pdf
12. Robinson P.C. ESP today: A practitioner’s guide / P.C. Robinson. – Hamel, Hempstead : Prentice Hall, 1991. – 146 p.

УДК 37.046.16:004=111

Конопленко Л. О.
аспірант факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСУ ВПРАВ ДЛЯ НАВЧАННЯ УСНОГО АНГЛОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ У ТЕХНІЧНОМУ ВНЗ

У статті розглядається комплекс вправ для навчання англомовного діалогічного спілкування майбутніх фахівців з інформаційної безпеки з використанням ділової гри. Основний акцент розробленого